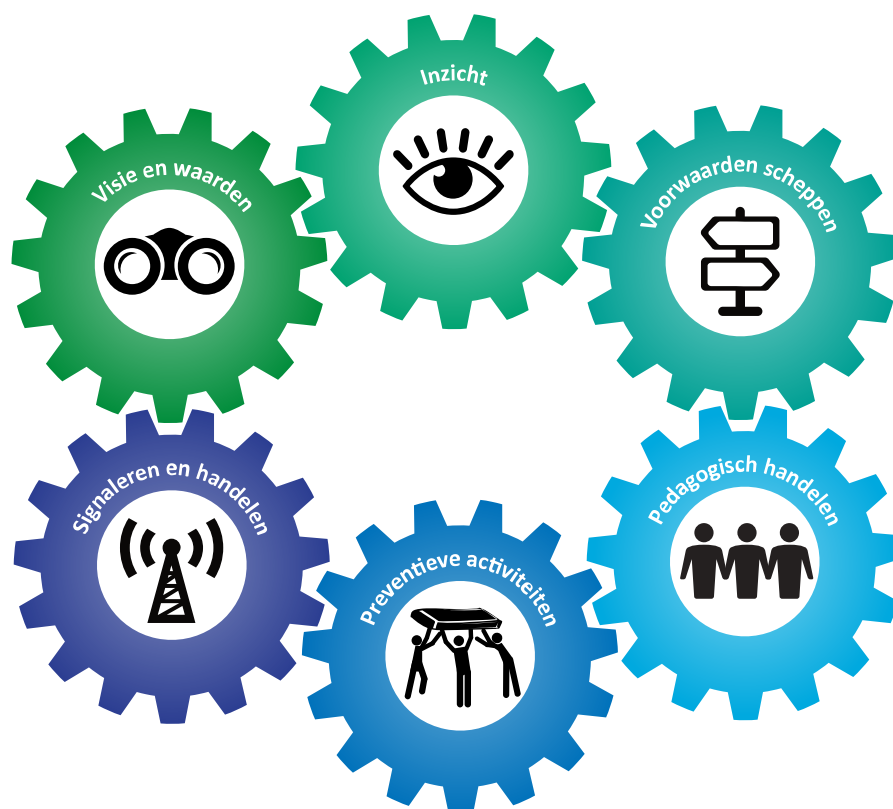

Schoolveiligheidsplan

Da Costaschool | 26-10-2026

Inhoudsopgave

Visie & waarden

Visie en waarden

Visie op sociale veiligheid

Kernwaarden

Burgerschapsopdracht

Afspraken en regels

Schoolbrede afspraken met betrekking tot sociale veiligheid

Gedragscodex personeel

Toezicht op veiligheid in en rond de school

Afspraken en regels in de klas

Inzicht

Veiligheidsrisico's en incidenten

RI&E

Incidentenregistratie

Monitoring

Veiligheidsmonitor

Monitoren van veiligheid van kwetsbare leerlingen

Andere activiteiten

Voorwaarden scheppen

Organisatie

Taken en functies rond (sociale) veiligheid

Overzicht protocollen

Fysieke ruimte

Maatregelen

Samenwerken

Samenwerken met leerlingen

Samenwerken met ouders

Pedagogisch handelen

Pedagogisch vakmanschap

Pedagogisch vakmanschap

Team

Afspraken in het team over het pedagogisch handelen

Ouders

Afstemming van de pedagogische taak met ouders

Preventie

Leerlingen

Activiteiten

Ondersteuningsmogelijkheden

Personeel

Deskundigheidsbevordering

Signaleren

Signaleren

Signaleren

Handelen

Acuut

Nazorg

Evalueren

Evalueren

Samenwerken

Samenwerken

Visie & waarden

Visie en waarden

Visie op sociale veiligheid

Een veilige school is een school waar leerlingen en personeel met plezier leren en werken en waar zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. We voorkomen liever onveiligheidsgevoelens dan dat we genezen. Op de Da Costaschool stimuleren we daarom dagelijks positief en veilig gedrag bij iedereen die bij onze school betrokken is (kinderen, medewerkers, ouders en partners) en we stellen grenzen aan ongewenst gedrag. Zo ontstaat een positief en veilig schoolklimaat. In dit plan leest u wat wij allemaal doen om de sociale veiligheid op de da Costaschool te waarborgen.

Als er onverhoopt toch onveilige situaties ontstaan, grijpen we oplossingsgericht in, bieden we de juiste zorg en registreren we systematisch om ervan te kunnen leren.

Dit veiligheidsplan geeft richting en houvast aan het handelen van iedereen die betrokken is bij onze school. In dit plan vindt u informatie over onze visie, kernwaarden en afspraken over sociale veiligheid. Er is beschreven wie welke taak heeft hierin en hoe we samenwerken binnen de school, maar ook daarbuiten; met ouders en partners.

Sociale veiligheid begint met positief pedagogisch handelen door leerkrachten en overige medewerkers. Om het gewenste gedrag bij leerlingen aan te leren, zijn er diverse preventieve activiteiten en programma's in de school. Ook is beschreven hoe we op de Da Costaschool grensoverschrijdend gedrag tijdig signaleren en vervolgens effectief aanpakken.

In dit plan wordt af en toe verwezen naar ons schoolplan, ons schooljaarplan en het ondersteuningsaanbod. Samen met dit sociale veiligheidsplan, vormen deze documenten het fundament voor leren en werken op de Da Costaschool.

Kernwaarden

Kernwaarden

Onze kernwaarden zijn: veiligheid, samenwerking en zelfbewustzijn. Leerlingen leren van- en met elkaar. Door

zelfbewust te zijn en eigen verantwoordelijkheid te nemen, creëren we gezamenlijk een veilige schoolomgeving. De drie kernwaarden zijn de drie belangrijkste waarden die we onze kinderen willen meegeven en aanleren.

Kijkend naar onze specifieke leerlingpopulatie, zijn we in 2022 gestart met de invoering van KWINK. Dit is een schoolbrede methodische aanpak gericht op het stimuleren van goed gedrag, om zo een veilig en positief schoolklimaat te creëren. Wat het leren uiteraard bevordert. KWINK gaat vooral uit van de eigen verantwoordelijkheid en het ontwikkelen van inlevingsvermogen voor andermans situaties. Leerlingen worden middels KWINKlessen bewust van hun eigen rol en het maken van weloverwogen keuzes. Deze aanpak sluit goed aan bij onze populatie met weinig belemmerende thuisfactoren. Meer informatie over onze methode voor sociaal-emotioneel leren is te vinden op: www.kwinkopschool.nl.

Ieder schooljaar besteden we extra aandacht aan positieve groepsvorming in de eerste zes weken na de zomervakantie en in de twee weken na de kerstvakantie, dit worden de Gouden Weken en de Zilveren Weken genoemd. Hiervoor gebruiken we o.a. lessen en handreikingen van Kwink en Klasse(n)kracht, onder leiding van onze Kwinkwerkgroep. Meer informatie hierover is te vinden op www.kwinkopschool.nl en www.klassenkracht.nl

Mocht het langere tijd toch niet lekker genoeg lopen in een groep, dan vragen we een externe specialist om te komen observeren en in overleg met hem/haar zetten we een interventietraject op, zoals bijvoorbeeld Groep op de Rails of Regie in de Groep. Een dergelijk traject is bedoeld om de leerlingen plus de leerkracht sterker te maken in hun rol als positief groepslid.

Doelen van sociaal veiligheidsbeleid

Met ons sociaal veiligheidsbeleid streven we er naar dat alle leerlingen, medewerkers, ouders en partners zich beschermd en gehoord voelen op onze school. We hebben daarom heldere schoolregels en gedragsverwachtingen geformuleerd. Ons anti-pestprotocol en ons protocol grensoverschrijdend gedrag zijn toegankelijk voor iedereen. Onze overige kwaliteitskaarten en protocollen zijn bekend onder het team en op aanvraag toegankelijk voor ouders.

We werken, in een oplossingsgerichte en open sfeer, samen aan het voorkomen en oplossen van problemen. Wie hierin welke verantwoordelijkheden heeft, is beschreven en bekend via onze **schoolgids, de jaargids/jaaragenda, het Tussendoortje en de website**. Grensoverschrijdend gedrag wordt vroegtijdig gesignaleerd, geregistreerd en effectief aangepakt.

Evaluatie

Onze beleidsdoelstellingen worden jaarlijks geëvalueerd tijdens het actualiseren van ons sociale veiligheidsplan en sociaal ondersteuningsaanbod. het hoorrecht van kinderen wordt met ingang van 2026/2027 jaarlijks op het ondersteuningsaanbod toegepast Ook bij OPP's wordt het hoorrecht toegepast op de leerling die het betreft. Als uit de praktijk blijkt dat kwaliteitskaarten of protocollen niet meer voldoen, dan worden ze aangepast en met het team gedeeld.

Als KWINKschool sturen wij bovendien aanhoudend actief op positief sociaal gedrag onder onze leerlingen. Ook burgerschapslessen en de lessen uit de methode Trefwoord die we aanbieden, dragen actief bij tot prettig sociaal gedrag in ons gebouw. Ouders nemen we hierin mee, middels onze nieuwsbrieven en jaarlijkse informatieavond.

De Da Costaschool maakt al jaren gebruik van systematische gegevensverzameling op het gebied van

veiligheidsbeleving, middels het afnemen van de ZIEN vragenlijsten in Parnassys. Met ingang van 2026/2027 vervangen we ZIEN lijsten met het uitgebreide sociogram van Stoeltjesdans in iedere groep, om nog beter de vinger aan de pols te kunnen houden m.b.t. sociale veiligheid. Ook ziet en hoort de leerkracht tijdens het lesgeven veel en springt daar altijd op in als het nodig is. Bovendien nemen we meldingen van ouders over ruzies, pesten, buitensluiten of 'niet naar school willen' altijd serieus. Dergelijke observaties en meldingen noteren we in Parnassys en worden meegenomen in de bespreekcyslus van de leerkracht met de IB/KC-er.

Aan de hand van al deze vormen van informatie kunnen we gefundeerd beslissen om tot actie over te gaan op het niveau van de school, een groep of een individuele leerling.

Burgerschapsopdracht

Burgerschap

We zijn ons ervan bewust dat het schoolklimaat en de schoolvisie op burgerschap nauw met elkaar verweven zijn. We streven daarom een schoolklimaat na waarin de idealen van de school zichtbaar zijn. Dit bevordert de effectiviteit van ons burgerschapsonderwijs maar ook van ons sociale veiligheidsbeleid. Onze visie op burgerschap moet dus zichtbaar en voelbaar zijn in het sociale klimaat. Dat wil zeggen: in alle groepen, in de teamkamer en door de gehele school.

Burgerschap verwijst naar de manier waarop mensen in de samenleving met elkaar omgaan, naar de verhouding tussen burgers en overheid, naar de manier waarop we omgaan met verschillen, diversiteit, met tegenstellingen en met conflicten. Ook verwijst burgerschap naar de manier waarop we samen beslissingen nemen (ook als we het niet eens zijn) en naar de rechten van minderheden. De rijkdom van een democratie is dat de stem van alle mensen en hun eigen betrokkenheid plus hun oordeel, ertoe doen. Maar een individu zal zich ook wel eens moeten kunnen neerleggen bij de keuzes van de meerderheid. Dat is niet altijd makkelijk, maar wel volgens de principes van een democratische samenleving.

Op de Da Costaschool is dat niet anders. Onze visie is dat onze basisschool een samenleving is op microniveau, een leerplaats voor later. En dat school van grote betekenis hoort te zijn in het verhogen van positief burgerschapsgevoel bij onze leerlingen. Wij leren ze in het klein wat ze later in het groot kunnen gaan doen.

We zien het daarom als onze missie om leerlingen mede op te voeden tot evenwichtige, democratische, participerende, coöperatieve en algemeen ontwikkelde burgers. We willen dat ze weten wat inspraak is en dat ze mee kunnen denken over onderwerpen die hen betreft. We willen dat onze leerlingen rekening houden met anderen in hun omgeving. Hierbij vinden we het belangrijk dat leerlingen verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en voor hun omgeving.

We geloven daarnaast dat leerlingen later makkelijker hun eigen plek in de maatschappij innemen, als wij hen geleerd hebben om hun mening helder te verwoorden. Belangrijk daarbij is dat meningen nooit hard tegenover elkaar worden gezet. Meningen nodigen uit tot het voeren van een dialoog in het klaslokaal, op het schoolplein en op de gangen. Dialoog is onzes inziens gericht op het verkrijgen van beter begrip van het eigen standpunt en dat van een ander. Meningen mogen dus zeer zeker verschillen en blijven verschillen, dat is ons uitgangspunt. Daarom oefenen onze leerlingen te debatteren over prikkelende stellingen.

Protestants-christelijke signatuur

Als SCOH school met een protestants-christelijke signatuur geven we onszelf nog een extra duw in deze

richting. We willen vanuit onze grondslag streven naar maximale openheid en verbondenheid met andersdenkenden en andersgelovigen. Onze christelijke identiteit is geen nauwe koker van waaruit we de wereld om ons heen be- of veroordelen. De christelijke signatuur is voor ons een bril van nieuwsgierigheid en compassie, een lichtbundel die we actief schijnen in onze zoektocht naar dieper liggende ideeën, normen en waarden van alle mensen om ons heen. De drie christelijke waarden die bij ons nadruk krijgen zijn: dankbaarheid, respect en vergeving. Drie mooie kernwaarden die naadloos aansluiten bij goed burgerschap.

Onze burgerschapsopdracht

Burgerschap op een basisschool betekent ook dat men mensen samenbrengt tot een soepel en prettig werkend netwerk rondom onze leerlingen. De Da Costaschool doet dat niet alleen door de ouders op de hoogte te houden en lessen aan leerlingen te geven. Als team denken we op studiedagen met elkaar na over wat het betekent om een goed burger te zijn. Verder houden we contact met de naschoolse opvangorganisaties over dit onderwerp. En natuurlijk leggen we contact met maatschappelijke instellingen en organisaties om ons heen, om te zien wat we voor een ander betekenen kunnen.

Zo draagt groep 8 traditioneel bij aan de herdenking van een WOII razzia in de Reinkesstraat. Groep 6 deelt bijvoorbeeld kerstkaarten uit aan bewoners van een nabij bejaardentehuis en ze zingen daar kerstliedjes. Schoolbreed zamelen we warme kleding in voor kinderen wiens ouders het niet breed hebben. Op die manier betekenen we positief iets voor een ander.

Onze burgerschapsfocus ligt op de volgende drie basiswaarden:

1. verantwoordelijkheid
2. vrijheid van meningsuiting
3. verdraagzaamheid en solidariteit

Daarnaast vinden we het belangrijk om onze ouderpopulatie actief betrekken bij de inhoud en uitvoering van ons burgerschapsbeleid. Aangezien onze leerlingen overwegend uit een geprivileerde sociale klasse komen, willen we onze Da Costaleerlingen en -ouders ook tonen dat het leven voor anderen een stuk minder prettig kan zijn en dat minder bevoorrechten onze steun en hulp nodig kunnen hebben (solidariteit bevorderen). Daarnaast willen we de specifieke behoeften van onze expatouders en -leerlingen vervullen en hun toegevoegde waarde actief inzetten in onze lesaanbod.

En aangezien de Da Costaschool in Den Haag gevestigd is, willen we uiteraard ook optimaal gebruik maken van onze unieke omgeving: overal om ons heen staan gebouwen die ons iets leren over democratische normen en waarden.

Voor de specifieke inhoud van ons burgerschapsonderwijs verwijzen we naar ons **burgerschapsplan**.

Afspraken en regels

Schoolbrede afspraken met betrekking tot sociale veiligheid

Visie op sociale veiligheid

We zijn een kleine school met een groot hart voor alle kinderen. Leerlingen, teamleden en ouders voelen zich beschermd en gehoord op onze school. We gaan respectvol, verantwoordelijk en op een veilige manier met elkaar om. We hebben aandacht voor elkaar en we helpen de ander. En, gaat het eens mis..., dan lossen we dit samen op.

Pedagogisch-, didactisch- en schoolklimaat

Wij zorgen op de Da Costaschool voor een veilig schoolklimaat, door het creëren van rust in de school en een kindvriendelijke, veilige leeromgeving met structuur en duidelijkheid. In de klassen passen we de principes van EDI toe en we gebruiken hierbij vaste regels en patronen rondom het zelfstandig werken (time-timer, geluidsstoplicht, vragenblokje etc.). Op deze manier is de rust en structuur in de klas optimaal, wat bijdraagt aan ontspanning en veiligheidsgevoelens bij leerlingen. Op de gangen lopen en werken we rustig en we praten met een gedempte overlegstem. Deze regels en afspraken frissen we regelmatig op tijdens teamvergaderingen, zodat ze levend blijven in ons gebouw.

We beginnen ieder schooljaar met de Gouden Weken en veel aandacht voor KWINK en Klasse(n)kracht, zodat we bij de start van een schooljaar een positief klimaat in de groepen realiseren. Na de kerstvakantie doen we dit opnieuw, dat heten de Zilveren Weken. Ook heeft de Da Costaschool vijf vaste schoolregels die gedurende de gehele schoolloopbaan voor iedereen gelden. Ze hangen zichtbaar door het gebouw en zijn in rijmvorm opgesteld, om ze makkelijk te kunnen onthouden:

Op de Da Costaschool....

zie je groot en klein aardig voor elkaar zijn
houden we het netjes en schoon, dat is heel gewoon
is er rust om te leren, dat kan iedereen waarderen
zijn we elke dag verantwoordelijk voor ons eigen gedrag
leren we van en met elkaar, het hele jaar

Gedurende een schooljaar zetten we deze vijf Da Costa schoolregels een voor een stevig in de spotlight. We betrekken ouders hier altijd bij via Social Schools. We starten zo'n week met een gezamenlijke opening, doen diverse activiteiten rondom de schoolregel en eindigen meestal met een gezamenlijke afsluiting. Op deze manier leren onze leerlingen de vijf schoolregels uit hun hoofd en vormen er leuke, positieve associaties bij.

Een veilige werkvloer

Een veilige sfeer op de werkvloer is een belangrijke voorwaarde voor een veilig gebouw. Professionaliteit is daartoe de sleutel. Niet praten over elkaar, maar met elkaar. Het geven en ontvangen van feedback op een positieve manier, is hierbij belangrijk. Medewerkers mogen zichzelf zijn, ongeacht geaardheid, cultuur of geloof. De Da Costaschool is op die manier een prettige plek voor iedereen.

Gedragscode personeel

Personeel en veiligheid

Op de Da Costaschool gelden gedragsregels voor het personeel. Belangrijk voor ons is de afspraak rondom professioneel omgaan met elkaar. Dit betekent dat we afgesproken hebben om niet te praten over elkaar, maar met elkaar. Roddelen krijgt zo nauwelijks ruimte en de sfeer blijft veilig en goed. Hier herinneren we elkaar aan

op teammomenten, vergaderingen en studiedagen, om deze instelling actueel te houden.

Professioneel omgaan met elkaar behelst niet alleen de communicatie tussen teamleden onderling, maar omvat ook de manier van spreken met en rondom leerlingen en ouders. We praten niet over de ander maar benaderen elkaar rechtstreeks op een positieve, probleemoplossende wijze. Op deze manier is de Da Costaschool een fijne plek om te zijn en om je op je gemak te voelen, precies zoals je bent.

Daarnaast is het de bedoeling dat in het team alle neuzen dezelfde kant op komen te staan. Dit lukt door veel met elkaar te praten over wat goed onderwijs is. Ook spreken we met elkaar af wat we gezamenlijk moeten doen en handhaven in het gebouw zodat de prettige, veilige sfeer op school in tact blijft. Deze afspraken worden in kwaliteitskaarten vast gelegd, die jaarlijks doorgenomen worden op o.a. bouwvergaderingen. Op zo'n overlegmoment worden de afspraken weer gezamenlijk onderstreept of met elkaar aangepast. Zo blijven afspraken levend en door iedereen gedragen.

Het contact tussen personeel en leerlingen blijft zo altijd vriendelijk, maar professioneel. Zo voegen we geen leerlingen via social media aan onze vriendenlijst toe. Ook houden we fysiek professionele afstand tot de leerlingen. Wil een leerkracht benadrukken dat een leerling een flink compliment verdient? Een boks of high five is hoe we dat doen.

Om deze manier van omgaan met elkaar te bewerkstelligen, hebben we een gedragscode waar onze medewerkers zich aan dienen te houden. Onze teamleden weten bijvoorbeeld dat ze in hun functie een belangrijk rolmodel zijn. Daarom praten ze respectvol in ons schoolgebouw, gaan ze geen vriendschapsbanden aan met leerlingen en weten ze dat ze gepaste afstand moeten houden t.o.v. leerlingen.

De gedragscode voor medewerkers wordt aan elke nieuwe medewerker verstrekt. De inhoud ervan komt een keer per jaar aan bod op een teamvergadering. Bovendien treedt de schoolleiding op tegen grensoverschrijdend gedrag en neemt klachten over ongewenst gedrag serieus. De Da Costaschool heeft een klachtenprocedure en een vertrouwenspersoon voor teamleden (onze administratiemedewerker) en twee vertrouwenspersonen voor ouders en leerlingen (onze gedragsspecialist en de gymleerkracht).

Toezicht op veiligheid in en rond de school

Deurbeleid

Het gebouw van de Da Costaschool heeft diverse buitendeuren. Iedere buitendeur is met een sterke deurdranger uitgerust, om 'meeglippen' te verhinderen. Tussen 8:15 uur en 8:30 uur staan twee buitendeuren open, waar directie en conciërge naast staan om alle binnenkomende leerlingen en ouders te verwelkomen. Daarna gaan de deuren dicht en is aanbellen nodig om binnen te komen.

Vanwege de brandveiligheid is het niet mogelijk om het gebouw en terrein helemaal af te sluiten. De poort naar het schoolplein blijft toegankelijk en de deuren vanaf het plein vallen aan de buitenzijde in het slot, maar blijven van binnen wel makkelijk te openen. Onze voordeur heeft een intercombel en de ambulante medewerkers doen alleen open als de aanbeller zich verbaal heeft geïdentificeerd.

Camera's

Vanaf schooljaar 2027/2028 zullen er camera's aan de gevel hangen, die puur gericht zijn op de voordeur en de toegangspoort naar het schoolplein. Dit om de veiligheid van onze leerlingen, teamleden en onze spullen nog verder te garanderen. Het kunnen zien wie in- en uitloopt (en met welke spullen) is belangrijk om bijvoorbeeld diefstal aan te kunnen geven bij de politie.

Deze camerabeelden worden max. een maand bewaard. Ze worden bekeken door directie en de conciërge in het geval er sprake is van diefstal, vandalisme of als er een andere dringende aanleiding is. Aan de voorzijde hangt met een sticker zichtbaar aangekondigd dat er camerabeelden worden opgenomen bij het betreden van ons schoolgebouw en ons schoolplein.

Overblijf

Gedurende de buitenspeelpauzes zijn er drie medewerkers op het schoolplein aanwezig die toezicht houden op de spelende kinderen. Het hek van de poort staat tussen 8:30 uur en 14:45 uur in de gesloten stand, uit veiligheidsoverwegingen. De overblijvers hebben een KWINK TSO cursus gevolgd, om de KWINK manier van aanspreken ook in de pauze te garanderen.

Binnen

De conciërge maakt regelmatig een rondje door het gebouw om toezicht te houden en de veiligheid in het gebouw te garanderen. Loszittende planken, stopcontacten etc. worden direct gerepareerd of veiliger gemaakt zodra ze worden opgemerkt.

De zichtlijnen in ons gebouw zijn goed. Leerlingen die op de gangen werken of spelen, zijn altijd makkelijk in het oog te houden en we leven een 'open deurenbeleid' na, waardoor leerkrachten kunnen zien en horen wat er op de gang gebeurt en vice versa.

Afspraken en regels in de klas

Klassenregels

Leerkracht en leerlingen maken ieder schooljaar direct na de zomervakantie samen klassenregels en hangen die in postervorm op. Bij de kleuters en in groep 3 worden deze klassenregels voorzien van verhelderende foto's, zodat de leerlingen 'zien' wat de regels inhouden. In hogere groepen worden de posters met klassenregels ondertekend door alle leerlingen en door de leerkracht. Deze posters blijven het gehele schooljaar zichtbaar hangen in de klassen.

Leerlingen krijgen hierdoor al vroeg een rol bij de besluitvorming in de klas. Zij ervaren verantwoordelijkheid en trainen hun sociale vaardigheden. De zelf opgestelde klassenregels worden regelmatig herhaald en 'erbij gehaald' als er een issue speelt.

Ideale groep

Ook ontwerpen klasgenoten met elkaar aan het begin van het jaar hun 'ideale groep' die ze dat leerjaar willen zijn. Dat gebeurt met aan de hand van de methode Klasse(n)kracht. Dit ontwerp hangt zichtbaar in de klas en er kan naar verwezen worden als er even vanafgeweken wordt.

Inzicht

Veiligheidsrisico's en incidenten

RI&E

Eind 2024 is de RI&E afgenomen op de Da Costaschool. Hier kwamen een paar punten uit waar we actie op hebben ondernomen of nog steeds mee bezig zijn:

- de afzuiging (minimaal 7 liter/seconde) bij de toiletten is verbeterd.
- vingerbeschermers worden bij alle relevante deuren aangebracht.
- gifwijzers zijn in de teamkamer en op alle verdiepingen zichtbaar opgehangen.
- de akoestiek in kleuterklassen en op de gangen is verbeterd m.b.v. gordijnen en grote matten op de vloer.
- vertrouwenspersonen zijn aangesteld (een voor teamleden en twee voor ouders en leerlingen).
- teamleden moeten nog worden geïnformeerd over het beleid inzake agressie en geweld, pesten, discriminatie en seksuele intimidatie jegens medewerkers.
- teamleden moeten nog voorgelicht worden over risico's op het werk en hoe die te voorkomen zijn (arboregels).
- ons calamiteitenplan (bij ontruiming) moet gedeeld worden met ouders. En aangevuld met een deel over het snel en veilig ophalen van alle leerlingen.
- verlengsnoeren en losliggende draden moeten nog veiliger weggewerkt worden (vast aan de muur en hoger van de grond).
- de afvalbakken op het plein gaan -na schoolpleinrenovatie- een veilige, afgesloten plek krijgen verder weg van het gebouw.
- Ons handgereedschap is wat verouderd, de komende jaren zullen we het stapsgewijs vernieuwen.
- MR moet op de hoogte gehouden worden over de uitvoering van ons Arbobeleid.

De komende jaren zullen we deze punten die uit de RI&E naar boven kwamen voor zover het mogelijk is aanpakken en oplossen.

Incidentenregistratie

Incidenten tussen leerlingen onderling van sociale aard -zoals schelden, pesten, slaan of buitensluiten- registreren we in eerste instantie in Parnassys, in het dossier van de betrokken leerlingen. Dit is alleen leesbaar voor teamleden van de Da Costaschool. De leerkracht gaat in gesprek met de leerlingen eventueel bijgestaan door IB/KC of directie.

De leerkracht nodigt vervolgens de ouders/verzorgers via Social Schools uit voor een gesprek, zonder in tekst in te gaan op details. Deze komen in het gesprek aan bod. Soms is de IBKC-er daarbij als het nodig is en in sommige gevallen directie. Voor advies kan de leerkracht voorafgaand aan het gesprek overleggen met onze gedragsspecialist of vertrouwenspersoon.

Incidenten tussen een leerling en teamlid worden gemeld bij de directie. Het onderwerp wordt uitgepraat en de ouders worden van het incident op de hoogte gesteld. Hierop volgt een gesprek tussen het teamlid, de ouders en meestal de directie om afspraken te maken die helpen om verdere incidenten te voorkomen.

Incidenten zoals vallen over een loszittende tegel of stoten tegen een scherpe hoek, worden direct aan de conciërge gemeld. Deze zal z.s.m. actie ondernemen om verdere incidenten te voorkomen en de plek veiliger te maken.

Incidenten tussen ouders en leerlingen in de huiselijke sfeer (kan bij het brengen en halen zichtbaar zijn), worden gemeld bij onze IB/KC-er. Deze maakt er een notitie van en onderzoekt of er iets aan de hand is. Als dat het geval is, wordt het genoteerd in Parnassys en er wordt zo nodig een melding bij Veilig Thuis gedaan.

Vandalisme of diefstal wordt gemeld bij de directie, zodat er actie ondernomen kan worden om de schade te herstellen en eventueel de kosten te verhalen op de dader.

Incidenten tussen teamleden onderling worden gemeld bij de directie. Ligt dat te gevoelig, dan kan de melding eerst bij onze vertrouwenspersoon gedaan worden. Die zal dan meehelpen om het onderwerp bij directie op tafel te krijgen. Deze melding wordt door directie geregistreerd in een beveiligd dossier, waar andere teamleden geen toegang tot hebben.

Indien een incident van ernstige aard is (drugsgebruik, intense agressie en geweld, discriminatie en seksuele intimidatie) wordt altijd de directie op de hoogte gesteld. Deze maakt er een registratie van in een Teamsmap waar andere teamleden niet bij kunnen. De verloop van het proces wordt hierin bijgehouden. Als het probleem niet op te lossen valt of escaleert, wordt het bestuur van SCOH betrokken bij het incident. In dat geval wordt het geregistreerde met de bestuursleden gedeeld. Vanaf dat moment staat het bestuur de school bij in het oplossen van het probleem.

Monitoring

Veiligheidsmonitor

Voor het tweejaarlijks monitoren van oudertevredenheid en veiligheidsbeleving onder ouders gebruiken we de vragenlijsten van Vensters PO. In 2022/2023 was de oudertevredenheid nog 6,8. In 2024/2025 is de oudertevredenheid opgelopen tot 7,6. Ons streven is om in schooljaar 2026/2027 een oudertevredenheid te behalen van minimaal 7,8.

Voor het tweejaarlijks monitoren van teamtevredenheid en veiligheidsbeleving onder teamleden gebruiken we de vragenlijsten van Vensters PO. in 2024/2025 is de teamtevredenheid 8,2 een mooi cijfer. Ons streven is om in schooljaar 2026/2027 een teamtevredenheid te behalen van 8,4.

Voor het monitoren van de veiligheid van ons personeel gebruikten we in november 2024 ook de Quickscan Welzijn Personeel. Hieruit kwamen de volgende onderwerpen naar voren:

- de werkdruk onder teamleden werd op dat moment als hoog ervaren. Hierdoor hebben we begin 2025 een pas op de plaats gemaakt met een onderwijsvernieuwing waar we mee bezig waren. Dit traject smeren we nu uit over meerdere jaren, in een mildere vorm.
- de gesprekkencyclus met de leidinggevende was niet volledig, die is inmiddels weer volledig in ere hersteld.
- de klimatologische omstandigheden in het gebouw lieten te wensen over. Hiertoe is de installatie voor de luchtafzuiging inmiddels vernieuwd, de warmtewisselaar is gerepareerd en de zonwering aan de voorzijde werd in 2025/2026 hersteld. Ook zal er in 2026/2027 een warmtepompinstallatie aangesloten worden op de huidige klimaatinstallatie, die tot 3 graden Celsius kan koelen.
- op het gebied van persoonlijke ontwikkeling gaan vier teamleden een opleiding volgen in 2026/2027. Ook roosteren we volgend schooljaar een tweetal teamleden vrij om ambulante taken te kunnen uitvoeren, waar zijzelf affiniteit mee hebben.
- om de sfeer binnen het team nog verder te verbeteren heeft een activiteitencommissie diverse leuke activiteiten gepland die we bouw- doorbroken met elkaar uitvoeren. Het mixen van teamleden was een wens van het team en daar werken we graag aan.

Monitoren van veiligheid van kwetsbare leerlingen

In onze informele monitoring leggen we het accent op:

het welbevinden en de veiligheidsbeleving van onze expatleerlingen. Zij spreken van huis uit de taal niet en lopen meer risico om zich alleen of onbegrepen te voelen. Niet alleen praten we veel met ze en helpen we ze het Nederlands onder de knie te krijgen, ook doen we ons best om hun ouders welkom te doen voelen op onze school. Hiervoor is een Engelstalige appcommunity opgezet, waarin expatouders alle informatie in het Engels

ontvangen en vragen kunnen stellen over schoolzaken die ze nog niet kennen (denk aan: Sinterklaasfeest, huiswerk, presentaties etc.) Met ingang van 2025/2026 zijn we gestart met koffieochtenden voor expatouders, waar ook de conciërge, IB/KC-er en de directeur bij aanwezig zijn om de drempel naar school te verlagen en positieve verbinding aan te gaan.

Daarnaast leggen we -vanuit de behoefte van onze leerlingpopulatie- een accent op HB leerlingen. Binnen onze school hebben we veel leerlingen die kenmerken van hoog begaafdheid vertonen. Zij zijn meestal extra gevoelig, ervaren soms problemen met falen en sluiten vaak wat moeilijker aan op leeftijdsgenoten. Voor deze leerlingen maken we individuele afspraken, als dat nodig blijkt.

Ook hebben we op donderdagen de Breinkrakersklas met een HB docent. In de Breinkrakersklas worden deze leerlingen op maat uitgedaagd om aan persoonlijke doelen te werken. Deze doelen liggen vaak op het sociale vlak, maar het kan ook met doorzettingsvermogen te maken hebben of het ontwikkelen van helpende gedachten.

In 2025/2026 zijn we begonnen met het teambreed bespreken van opvallende leerlingen die, binnen de zorg die we al bieden, telkens onder de radar blijven. Dat kunnen bijvoorbeeld stille, verlegen kinderen zijn die goed presteren en nooit storend gedrag vertonen. Of kinderen waarbij niks aan de hand lijkt maar die bij gym toch steeds als laatste gekozen worden. Of kinderen die op school voorbeeldig gedrag vertonen maar volgens ouders thuis explosief doen. Deze "diepere kijk op je groep, in gesprek met collega's" voelde zo goed, dat we deze 'schouw' jaarlijks in blijven plannen op een studiedag.

Andere activiteiten

We houden op de Da Costaschool een vinger aan de pols middels:

- observaties van leerkrachten en daaruit voortvloeiende notities in Parnassys. Zo nodig wordt de IB/KC-er betrokken bij het signaal. Soms worden er wekelijkse gesprekken opgestart tussen de betreffende leerling en de maatschappelijk werker die op woensdagen in ons schoolgebouw aanwezig is. Soms worden andere instanties betrokken. Maar altijd in overleg met de ouders.

- oudergesprekken met ouders. Dit kan op speciale uitnodiging van de leerkracht zijn, het kan onderdeel zijn van de gewone gesprekkencyclus, maar het kan ook op initiatief van de ouders zijn. Deze gesprekken voorzien ons van veel relevante informatie over het welzijn van het kind.

- leerlinggesprekken, die zijn meestal op initiatief van de leerkracht. Ook onze IB/KC-er gaat soms een gesprek aan met een kind om even kort te vragen hoe het gaat. Indien iets opvallends uit deze gesprekken naar boven komt, worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek.

- observaties van de overblijfskrachten die meldingen doorgeven aan de overblijfcoördinator, die vervolgens met de IB/KC-er of directie in gesprek gaat.

- Stoeltjesdans vragenlijsten die jaarlijks onder de leerlingen worden afgenomen, om de veiligheidsbeleving van leerlingen in beeld te brengen. Deze data wordt geanalyseerd door de leerkracht en de IB/KC-er en er worden handelingsplannen op gemaakt.

- de monitor van Kleine Grote Denkers m.b.t. burgerschap in de groepen 5, 6, 7 en 8, waarmee we kunnen zien of we als school op de goede weg zijn en aan welke onderwerpen we nog meer aandacht moeten besteden. Het

zijn jaarlijks vijftien groepsgesprekken, waaruit naar boven kan dat de onderlinge interactie binnen de groep te wensen overlaat en actie behoeft.

- De twee vertrouwenspersonen die soms direct door leerlingen worden benaderd en soms via een briefje in een van de twee brievenbussen die in onze trappenhuizen hangen.

Voorwaarden scheppen

Organisatie

Taken en functies rond (sociale) veiligheid

Op de Da Costaschool werken verschillende medewerkers aan een veilig klimaat voor iedereen. De functies en bijbehorende taken zijn bij ons als volgt verdeeld:

Vertrouwenspersoon medewerkers en Veiligheidscoördinator: Marijke Ras

Vertrouwenspersoon leerlingen en ouders/aanspreekpunt pesten: Hanna Venderbos (gedragsexpert) en Rowin Chrispijn (gymmeester)

IB/KC-er en aandachtsfunctionaris: Sandy Taal (zorgt voor de implementatie van de meldcode Huiselijke Geweld en Kindermishandeling. Zij coördineert het signaleringsproces, de verwijzing en zorg rondom de leerling en het gezin).

Coördinator anti-pestprotocol: Betül Külecki (klankbord voor collega's en adviseur v.d. schoolleiding).

Preventiemedewerker (Arbowetgeving, opstellen en afnemen van de RI&E): Marie-Eline Vervoort (directie).

Overzicht protocollen

Op de Da Costaschool hanteren we de volgende protocollen en kwaliteitskaarten om de veiligheid op onze school te waarborgen:

Social Mediaprotocol

Anti-pestprotocol

Protocol grensoverschrijdend gedrag

Meldcode basisonderwijs (jegens kindermishandeling en huiselijk geweld)

Epipen protocol

BHV-plan

Ontruimingsplan (bij brand/calamiteiten) en -oefeningen
Keuring speeltoestellen
Keuring gymzalen en -toestellen
trapprotocol
Jaarlijkse BHV training

kwaliteitskaart goed van start & KWINK
kwaliteitskaart grensoverschrijdend gedrag
kwaliteitskaart grensoverschrijdend gedrag op de doe-vrijdag
Stappenplan grensoverschrijdend gedrag voor pleinwacht
kwaliteitskaart regie in de school (routines in het gebouw)
kwaliteitskaart schoolregels en afspraken
Kwaliteitskaart luizencontrole
kwaliteitskaart klassenmanagement en organisatie
kwaliteitskaart professionele schoolcultuur
kwaliteitskaart gesprekkencyclus
kwaliteitskaart identiteit
kwaliteitskaart burgerschap
kwaliteitskaart begaafdheid
kwaliteitskaart NT2

We houden allergielijsten bij m.b.t. leerlingen, deze zijn te vinden in de klassenmap van leerkrachten. Een overzicht van alle leerlingen met allergieën binnen onze school hangt bij de administratie in de teamkamer.

In de klassen hangen CO2 meters. Leerkrachten openen ramen als de meter oranje of rood aangeeft.

We houden bij welke schoonmaakmiddelen en bijtende vloeistoffen in ons gebouw aanwezig zijn en zorgen dat ze veilig opgeborgen zijn (buiten bereik van leerlingen). Op elke verdieping hangt een poster met informatie over giftige stoffen en hoe te handelen bij inname: de Gifwijzer.

Verder maken we gebruik van:

Klachtenregeling SCOH
Veiligheidsbeleid SCOH
Handboek privacy SCOH
Integriteitscode SCOH
klokkenluidersregeling SCOH
Protocol informatiebeveiligingsincidenten en datalekken SCOH

Fysieke ruimte

Maatregelen

De Da Costaschool is verdeeld over vier verdiepingen. Onze lokalen liggen prettig en rustig gesitueerd aan een

kant van ons gebouw en onze lokaaldeuren staan altijd open. Daardoor is er makkelijk toezicht te houden op de gangruimtes en kijken klassen niet 'bij elkaar binnen'.

De kamer van onze IB/KC-er is op de bovenverdieping gesitueerd, deze kijkt automatisch de gang in en heeft dus altijd zicht op wat daar gebeurt.

Op de verdieping van onze middenbouw is de directiekamer op dezelfde manier geplaatst. Daardoor heeft directie zicht op de middenbouwgang en na een kort loopje ook op de vide waar leerlingen vaak werken in kleine groepjes. Alles gebeurt binnen gehoorafstand, omdat de directiekamer nagenoeg altijd open staat. Leerlingen weten dat er ook op de gangen voldoende toezicht is.

De toiletgroepen van onze leerlingen van gr 3 t/m 8 zijn op dezelfde plek gesitueerd als het toilet van de leerkracht. Hierdoor zien leerkrachten het meteen als de ruimte niet schoon is. Voor het 'naar het toilet gaan' hanteren we een systeem met een badeendje. Er kan per groep daardoor maximaal een jongen en een meisje tegelijk naar de wc. Het toilethalletje met wasbak en papieren handdoekjes is klein en nodigt niet uit tot 'hangen'.

Bij de kleuterlokalen op de begane grond zijn de leerlingtoiletten direct aan de klaslokalen gelegen, waardoor er ook daar makkelijk zicht is op wat daar gebeurt.

Als de leerkracht een signaal krijgt van fysieke onveiligheid, wordt dit direct doorgegeven aan de conciërge (als het een mankement aan het gebouw betreft) of aan de IB/KC-er als het een interactie tussen leerlingen betreft.

Afspraak rondom gebruik van mobiele trappen:

Als er iets moet worden opgehangen wat vanaf staande op de grond niet te bereiken is, zal men gebruik moeten maken van het aanwezige klimmateriaal in de school. Het gebruik van klimmateriaal gebeurt altijd met twee personen i.v.m. de veiligheid. Er is een conciërge in dienst die hierbij betrokken is. Bij afwezigheid van de conciërge is het verplicht om een andere collega in te schakelen. De directie van de school ziet toe op juiste uitvoering van klimmateriaal.

Samenwerken

Samenwerken met leerlingen

Leerlingen op de Da Costaschool worden gezien als volwaardige medepartners in het creëren van veiligheid en welbevinden binnen onze school. Dit werkt het beste als leerlingen ook echt het gevoel hebben dat ze mee mogen denken en mee mogen helpen. In de omgang tussen teamleden en leerlingen wordt dit dan ook continu benadrukt.

De da Costaschool heeft momenteel een actieve bovenbouw leerlingenraad van zes leerlingen uit groep 6, 7 en 8. Ook zijn we in 2025/2026 voor het eerst gestart met een middenbouwleerlingenraad van zes leerlingen in totaal (uit gr 3, 4 en 5). Zij vergaderen maandelijks of vaker met de directie en mogen voorstellen doen om dingen in school te verbeteren in hun ogen. Deze voorstellen bedenken ze deels zelf en deels krijgen ze die van hun achterban in de klassen. Zijzelf krijgen dan de mogelijkheid om de verbetering of actie door te voeren, met advies en soms met hulp van de directie. Hoe meer de leerlingenraad zelf uitvoert, hoe verantwoordelijker ze

zich voelen.

De leerlingenraad uit groep 3, 4 en 5 komt met andere onderwerpen dan de bovenbouwleerlingenraad. Ze wilden bijvoorbeeld hesjes op het voetbalveld en af en toe een ligkussen op het schoolplein, als het lekker weer is. Het is inspirerend om ook naar deze kinderen te luisteren en ook hen te helpen om hun wensen om te zetten in realiteit.

De Da Costaschool heeft ook een schoolkrantredactie van acht vrijwillige leerlingen. Zij komen af en toe met ideeën die ze graag gerealiseerd zien. De schoolkrant verschijnt minimaal drie keer per jaar op papier en hij wordt vanaf 2025/2026 ook regelmatig digitaal naar alle ouders verzonden.

Verder hebben we twee leerlingen die vrijwillig de planten verzorgen binnen school en twee leerlingen die onze wimpergekko verzorgen (ons schooldier op de middenbouwverdieping).

In de klassen (gr 3 t/m 8) hangen posters met taken bij de deur. Middels wasknijpers hangen namen van leerlingen bij de taken. Denk aan: bibliotheekboeken recht zetten, vloer vegen, laptopkast controleren, papierbak legen etc. Dagelijks worden deze taken uitgevoerd en na een aantal weken rouleren de taken. De kleuterklassen hebben elke dag twee helpende handjes. Zij helpen de leerkracht die dag met uitdelen van lesmateriaal, het omdraaien van de activiteitenbordjes etc. Zo leren onze leerlingen meehelpen om de dagelijkse gang van zaken soepel en prettig te laten verlopen.

Samenwerken met ouders

In de ochtenden staan de directeur en de conciërge of IB/KC-er bij de deur om ouders en leerlingen te verwelkomen. In de middag lopen de leerkrachten met de leerlingen mee naar buiten, zijn voor korte vragen en opmerkingen beschikbaar en wachten bij de deur tot de laatste leerling is opgehaald. Door deze dagelijkse contactmomenten zien ouders en teamleden elkaar vaak.

De Da Costaschool is gezegend met enthousiaste, bereidwillige en betrokken ouders. En met een grote, actieve Ouder Raad (OR). De OR helpt niet alleen mee met de leuke activiteiten op school (zoals Sinterklaas, pannenkoekendag, sportdag etc.) maar ze zijn ook goed in het meehelpen om het gebouw steeds mooier en fraaier te maken. Zij hebben ons Crealab gemaakt, waar handvaardigheidslessen gegeven worden. Ze versieren het gebouw met Sint, Kerst en met Pasen. Afgelopen jaar hebben ze de bovenbouwverdieping gerestyled met een knusse leeszolder en werkplekken langs de gangwand. Ook zijn er in 2024/2025 gordijnen gemaakt door ouders, die het hele aanzicht van de school opfrissen.

In 2026/2027 kwamen de OR ouders zelfs met het idee dat school een 'wishlist' aan opknopklusjes kan aanleveren. Zij kijken dan onderling wie er zin in heeft om zo'n klusje vrijwillig uit te voeren. Overdag, 's avonds of zelfs in het weekeinde. Deze manier van samenwerken is heel open en warm en prettig. Gezamenlijk maken we de Da Costaschool een ontzettend prettige plek voor alle mensen om ons heen.

Alle groepen hebben hun eigen appgroep, waar meestal een OR lid het voortouw in neemt. Zij helpen mee om organisatie soepel te laten verlopen, zoals het luizenpluizen na elke vakantie.

Niet- Nederlandstalige ouders bereiken we naast deze appgroepen ook middels een Engelstalige appcommunity, waar ze lid van kunnen worden. Onze conciërge verspreidt in deze appcommunity de communicaties van school in het Engels en het is een plaats voor expatouders om vragen te stellen en verbinding met elkaar aan te gaan.

De schoolgids, schoolkalender en het kleuterboekje zijn ook naar het Engels vertaald en in het Engels te krijgen.

Tijdens presentaties aan geïnteresseerde nieuwe ouders, is er vaak een vrijwillige OR ouder bij die vertelt over de rol van ouders bij ons op school en die eventuele vragen beantwoordt. Haar aanwezigheid op deze kennismakingsochtenden is een positieve aanvulling voor geïnteresseerde ouders.

Aan het begin van het jaar is er een opstart-informatiemiddag. Op deze middag laten leerlingen -onder toeziend oog van de leerkracht- aan de hand van een speurtocht aan hun eigen ouders zien wat ze allemaal doen in de klas. Op deze manier nemen de leerlingen de verantwoordelijkheid over de informatieavond en kan de leerkracht rustig tussen de ouders en kinderen instaan en is zo volledig benaderbaar voor een kennismaking en een kletsmomentje.

Tijdens het kerstdiner verzorgen onze ouders een eigen kerstborrel in ons gebouw. Dit doen ze in ons Crealab en bij droog weer op het schoolplein met sfeerlicht, snert, glühwein en kerstliedjes. Ook zorgen ouders eenmaal per jaar voor een spetterende bake- en book-markt om geld in te zamelen voor nieuwe leesboeken.

Aan het begin van het jaar starten we in de eerste schoolweek met een welkomstdrankje voor ouders op het schoolplein, georganiseerd door onze OR. In de zomer is er op een woensdagmiddag meestal een eindpicknick met alle leerlingen, teamleden en ouders op een grasveld in de buurt. We eindigen elk schooljaar met een 'zomerdrankje' voor ouders op ons schoolplein, om het jaar feestelijk uit te luiden.

Van oudsher zijn er inloopochtenden voor ouders van groep 1 t/m 3, zodat zij kunnen zien waar hun kind dagelijks mee bezig is. Vanaf schooljaar 2024/2025 kunnen de ouders van groep 4 t/m 8 op een meekijk-ochtend in gesprek met de directie over het reilen en zeilen op school en ze krijgen een tour door ons gebouw in actie. Zo zien zij ook wat hun kinderen op een schooldag doen en meemaken. We zijn voornemens om er ook een echte inloopochtend in de klas v.h. kind van te maken. Ook op de doe-vrijdag organiseren we jaarlijks twee meekijkochtenden onder begeleiding van de directeur.

Een keer per jaar organiseert de Da Costaschool een informatieavond over een onderwerp dat school en opvoeders beiden raakt. Denk aan de invloed van digitale middelen op onze leerlingen en de plussen en minnen van social media. Of denk aan het stimuleren van Executieve Functies, zodat leerlingen beter kunnen mee helpen in het huishouden maar ook op school zelfstandiger en geordender te werk kunnen gaan.

Kortom: het contact tussen het Da Costateam en de ouders is goed en hecht. Deze prettige samenwerking verhoogt niet alleen het werkplezier, ook verhoogt het het gevoel van gezien worden, geborgenheid en veiligheid.

Samenwerken met partners

De Da Costaschool werkt vooral op het gebied van zorg veel samen met partners. Onze IB/KC overlegt veel met SPPOH, Kracht, SO en SBO scholen, gemeentelijke instellingen, expertise bureaus in de buurt en met IB/KC-ers van ons omringende scholen.

Ook werken we op een positieve manier samen met de Buitenschoolse Opvangorganisatie 2Samen, die een tuin heeft die grenst aan onze gymzaal. De medewerkers van 2Samen halen binnendoor leerlingen van onze school op en ze maken gebruik van ons schoolplein en van onze gymzaal na schooltijd.

Momenteel vinden we elkaar in het opknappen van onze buitenruimtes. 2Samen heeft haar tuin vernieuwd in een strandthema, waar wij op buitenspeelmomenten ook gebruik van morgen maken. De Da Costaschool heeft haar speelplein ook vergroend en werkt aan een bosthema, zodat beide pleinen op elkaar aansluiten. In 2026/2027 is een medewerker van 2Samen begonnen als overblijfskracht op de Da Costaschool. Ook gaan we voor het eerst met beide teams BBQ-en, om de band nog verder te verstevigen.

Ook DAK en Zo kinderopvang verzorgen BSO voor leerlingen van ons, ze halen ze op aan de poort en overleggen met onze leerkrachten als dat nodig is. De band met hen kan de komende jaren wel intensiever gemaakt worden.

Pedagogisch handelen

Pedagogisch vakmanschap

Pedagogisch vakmanschap

Onze werkgroep Kwink & Gedrag zet zich het gehele jaar door in om het team up to date te houden over het belang van een goed pedagogisch klimaat en om het pedagogisch vakmanschap van het gehele Da Costateam te vergroten.

Onze leerkrachten werken daardoor -met Kwink, Trefwoord en ons Burgerschapsplan in de hand- bewust en actief aan het creëren van een veilig en prettig klassenklimaat. Onze leerkrachten herkennen en stimuleren positief en integer gedrag van leerlingen. Daarnaast begrenzen ze negatief gedrag, maar blijven toch in verbinding met iedere leerling. Achter vervelend gedrag zit namelijk ook vaak kwetsbaarheid en gevoelens zoals angst en verdriet.

De start van een schooljaar is voor een positief schoolklimaat erg belangrijk. De Gouden Weken worden ze genoemd en in deze weken wordt elke groep bewust verantwoordelijk gemaakt voor het maken van een positieve klassensfeer. Na de kerstvakantie doen we het opnieuw in de Zilveren Weken en vlak voor de zomervakantie is er wederom extra aandacht hiervoor: de zogenaamde Adjourningfase, wanneer leerlingen neigen om wat meer afstand van elkaar nemen en afspraken rondom omgangsvormen dreigen te verwateren.

Hoe werkt een leerkracht op de Da Costaschool actief aan het pedagogisch klimaat? Dit gebeurt door kennismakingsspelletjes met elkaar te doen, met de hele groep te praten over wat goed gaat en wat nog beter kan en door gezamenlijk klassenregels op te stellen of te herformuleren.

Op de Da Costaschool is een open en menselijke leerkracht-leerling relatie de norm, met behoud van voldoende afstand waar nodig. Om deze gezonde balans te behouden voeren we regelmatig het gesprek in het team over wat wel en wat niet kan in de leerkracht-leerling relatie. Zo zijn teamleden niet bevriend met huidige leerlingen of ouders via social media. We houden onze foto's op persoonlijke social media sowieso netjes. En we hebben met elkaar afgesproken dat het aanraken van leerlingen tot het minimum wordt beperkt. Kleuters worden niet verschoond door teamleden, daar bellen we de ouders voor.

Het doorgronden van de eigen normen en waarden, vooroordelen, stereotypen en ervaringen is voor ieder mens een flinke uitdaging. De bril waardoor je kijkt vormt namelijk je eigen referentiekader en heeft onbewust grote invloed op ons denken en pedagogisch handelen. Voor een goede leerkracht moet het normaal zijn om toch deze eigen denk-bril af en toe onder de loop te nemen. Welke vooroordelen heb ik? Tegen wie en wat voel

ik aversie en waarom? Op die manier blijf je als mens en vooral als leerkracht in de 'leerstand' staan. Wie zichzelf kent, is in staat om te veranderen.

Middels jaarlijkse gesprekken over onze eigen identiteit, komen we met elkaar tot deze kern. De gesprekken gaan niet alleen over de invulling van de christelijke identiteit van de school, maar ook over onze eigen normen en waarden en de gebieden waar het schuurt. Hoe beter we als team elkaar en ons zelf kennen, hoe serieuzer we open kunnen staan voor de ander.

Door te reflecteren op ons eigen handelen, hopen we een steeds beter pedagogisch klimaat op school te bereiken. Dit gebeurt niet alleen in het 1-op-1 gesprek met de directie na een kijkronde over het pedagogisch klimaat in alle klassen. Maar ook tijdens bouwvergaderingen als we kwaliteitskaarten met elkaar doornemen en bespreken hoe iedereen de afspraken interpreteert en in praktijk brengt in het dagelijks handelen voor een groep.

Tot slot faciliteren we regelmatig dat leerkrachten kunnen kijken bij een collega. Hoe pakt een ander het aan? En wat daaruit kan jij weer meenemen naar je eigen klas? Startende leerkrachten krijgen hier extra mogelijkheden toe. Als een starter toch moeite blijft hebben met orde houden en/of een positieve sfeer aanbrengen in de groep, dan schakelen we School Video Interactie Begeleiding in (SVIB) om het leerproces op dit vlak te versnellen.

Bovendien is het normaal bij ons op school dat de rekenexpert, de taalexpert, de ICT coordinator, de HB specialist en de EDI werkgroep twee of driejaarlijks komen kijken bij alle collega's in de klas en daarna nagesprekken voeren. Niet alleen de didactische kant van het lesgeven wordt dan besproken, maar ook de klassenorganisatie en het bijbehorende pedagogische klimaat krijgen hierbij ruim de aandacht. Want leren en welbevinden gaan hand in hand, het een kan niet zonder het ander.

Team

Afspraken in het team over het pedagogisch handelen

We hebben als team met elkaar afgesproken dat we altijd met een positieve insteek kijken naar leerlingen, ouders en naar elkaar. Wat heeft de ander nodig om wel te kunnen voldoen aan de verwachtingen? Op die manier voorkomen we een starre blik en een dichte deur naar elkaar. In de zoektocht naar oplossingen rondom leerlingen, schakelen we altijd de ouder in als partner in het meedenken.

Het EDI teamontwikkelingstraject waar we momenteel in zitten, besteedt nadrukkelijk veel aandacht aan het betrekken van alle leerlingen bij de les en het stellen van hoge verwachtingen op een positieve manier. Door als team allemaal te werken met deze wetenschappelijk bewezen EDI-handreikingen, vergroten we de kans dat het leren op een diepere, blijvende manier plaatsvindt bij alle leerlingen. Wat logischerwijs het aantal succeservaringen van leerlingen vergroot en op de langere duur ook een positiever zelfbeeld oplevert.

Het stellen van een helder lesdoel, het ophalen van relevante voorkennis, het geven van denktijd, random beurten geven, later terug komen bij een leerling die in eerste instantie het antwoord niet wist, het geven van positieve feedback en het laten antwoorden in hele zinnen helpt allemaal om het leren van alle leerlingen te optimaliseren. Tijdens het lesgeven volgens het EDI-model straalt de leerkracht uit dat iedereen er toe doet, niet alleen leerlingen met een enthousiaste vinger omhoog. Didactiek en pedagogisch handelen gaan hand in

hand met elkaar tijdens een goede EDI les. En dit verhoogt het welbevinden en welbehagen van leerlingen op school.

In 2022/2023 heeft het team een training gehad in het professioneel omgaan met elkaar: niet praten over elkaar, maar met elkaar. In 2026/2027 staat dit onderwerp af en toe weer op de agenda om op te frissen. In 2027/2028 zullen we weer een externe expert inhuren om ons team hier scherp op te houden. Een veilige sociale omgeving begint bij je eigen manier van communiceren tegen anderen en over anderen.

Ouders

Afstemming van de pedagogische taak met ouders

Via Social Schools, het Tussendoortje en Nieuws uit de Groep houden we de ouders op de hoogte van de pedagogische taak die wij als team op ons nemen. Onderwerpen als de Gouden Weken, burgerschap, EDI, executieve functies en digitale geletterdheid delen we graag met ze en op de informatieavond gaan we er met ouders over in gesprek.

Tijdens de kinderboekenweek nodigen we ouders/verzorgers uit om in de klassen te komen voorlezen. In het kader van burgerschap worden soms ouders uitgenodigd om over hun baan te komen vertellen (bij de overheid, in de zorg, de rechtsprekende macht etc.) Op sportdagen, met Sinterklaas, kerst, pasen en dergelijke helpen ouders/verzorgers ons in groten getale mee om de activiteit tot een succes te maken.

Een a twee ouders helpen ons een dag per week met de overblijf, hier ontvangen ze een vrijwilligersvergoeding voor.

De OR is zoals gezegd groot en actief en ze zijn voor veel activiteiten te porren. Meestal komen ze zelf ook met leuke initiatieven (zoals pepernoten bakken met leerlingen en de pannekoekendag). Daarnaast verzorgen ze ook altijd een groter cadeau voor de school op de Dag van de Leerkracht, plus iets lekkers voor het team. Aan het eind van het jaar maken ze een gedicht over alle teamleden en spreken hun waardering uit voor het werk dat wordt verzet op de da Costaschool. Op deze manier voelt het team zich echt gewaardeerd en is onze samenwerking nagenoeg altijd prettig en positief.

Preventie

Leerlingen

Activiteiten

Zoals al eerder genoemd bevorderen we positief gedrag met de methoden Kwink, Klasse(n)kracht en Trefwoord. Daarnaast ontwerpen we zelf extra burgerschapslessen en/of solidariteitsactiviteiten om het curriculum aan te vullen. Bijvoorbeeld het inzamelen van warme winterkleding voor SCOH scholen waar de leerlingen het niet zo breed hebben en geld voor een goed lokaal doel.

In 2026/2027 doet de Da Costaschool mee aan een project van de gemeente Den Haag en Veilig Verkeer Nederland, genaamd: 'veilig naar school'. We doen mee aan dit project omdat onze burens in de straat regelmatig klagen over verkeersoverlast van onze school. De auto's en bakfietsen blokkeren de straat en de uitritten van omliggende woningen. Ook zijn er al kleine botsingen geweest tussen halende-/brengende ouders onderling. Tijd voor preventieve aanpak dus. In november 2026 is er een ouderbijeenkomst gepland waar VVN, de schoolleiding en de ouders gezamenlijk de situatie in kaart brengen en oplossingen met elkaar bedenken. Deze worden vastgelegd in afsprakenkaarten die met ouders, teamleden en leerlingen worden gedeeld. De rest van het schooljaar staat in het teken van het handhaven en finetunen van de afsprakenkaarten met elkaar. Aan het einde van het jaar ontvangen we een certificering 'veilige school' als onze doelstelling is behaald. We hopen dat dit project ook verlichting geeft aan de huidige ontevreden buurtbewoners.

Ook op onze doe-vrijdagen is er extra aandacht voor het aanleren van positief gedrag en burgerschap. De ingehuurd vakleerkrachten voor handenarbeid en muziek slaan daarbij de handen ineen. Dit doen zij zo: In de herfst creëren de leerlingen onder hun leiding op doe-vrijdagen in kleine groepjes een stop-motion-hoorspel rondom het thema 'help elkaar angsten te overwinnen'. De leerlingen schrijven met elkaar het script, bouwen het decor, nemen hoorspelgeluiden op, fotograferen met Ipads en editen het met een verhalenverteller en ondersteunende geluiden, liedjes en jingles tot een digitaal stop-motion filmpje. Dit mooie eindproduct wordt met de ouders/verzorgers gedeeld.

In december maken en zingen de kinderen dingen die te maken hebben met zorgen voor een ander. Ze maken bijvoorbeeld vetbollen voor de vogels, schrijven kerstkaarten voor het Leger des Heils en voor het kinderziekenhuis en zingen liedjes die te maken hebben met solidariteit voor minderbedeelden.

In de lente is er een groot project vanuit deze doe-vrijdagvakleerkrachten rondom het ontwerpen van een ideale democratische wereld. De middenbouw en de bovenbouw bedenken gezamenlijk wat er allemaal geregeld moet worden om een democratische maatschappij prettig en sociaal te laten functioneren. Deze ideale wereld wordt nagebouwd op de gangen in ons gebouw en alle leerlingen van groep 4 t/m 8 nemen

daaraan deel. Aan het einde van het project worden de ouders uitgenodigd om te luisteren naar alle presentaties.

Dit soort onderwerpen en het veelvuldig samenwerken in kleinere en grotere groepen, versterkt de saamhorigheid binnen het hele schoolgebouw. De bovenbouw voert - meestal tijdens DaVinci (onze methode voor wereldoriëntatie)- regelmatig groepsdoorbroken activiteiten uit. Denk aan speurtochten, samen vissen ontleden of een escapegame spelen met gr 6, 7 en 8 gezamenlijk. Daarnaast helpt een selectie leerlingen van groep 7 een keer per week onze kleuters die meer uitdaging nodig hebben. Zij doen dan bordspelletjes met ze, leren ze schaken of lezen samen met hen.

Hoe beter onze teamleden, leerlingen en ouders elkaar kennen, hoe prettiger de sfeer is en hoe natuurlijker onderlinge sociale controle werkt. Samen zorgen we voor een fijn gebouw waarin veel kan, maar waar ook opgeruimd, onderling gedeeld, stil gewerkt, rustig gelopen en rekening met elkaar gehouden moet worden. De school als sociale oefenplaats voor later.

Ondersteuningsmogelijkheden

De meest gangbare manier waarop leerlingen ongenoegen kunnen uiten, is via de leerkracht. Meestal is dat de eerste persoon die te horen krijgt of er iets speelt onder de leerlingen. Zij/hij gaat daar zorgvuldig mee om, om individuele leerlingen te kunnen beschermen. Mocht het onderwerp te netelig of ernstig blijken, zal de leerkracht het onderwerp bespreken met de bouwcoördinator of IB/KC-er. Signalen van pesten worden volgens de stappen van ons anti-pestprotocol aangepakt. Als het signaal gaat om iets wat serieus genoeg is voor de meldcode, wordt de IB/KC-er altijd ingeschakeld (zij is tevens aandachtsfunctionaris).

Ook kunnen leerlingen ongenoegen uiten via de jaarlijkse vragenlijst en het sociogram van Stoeltjesdans. Daarnaast vullen groep 6, 7 en 8 ook een keer per jaar de enquête 'leerlingtevredenheid van Vensters PO' in. Uit deze twee instrumenten halen we bekende en nog onbekende informatie van onze leerlingen naar boven, die we vervolgens analyseren en waar we actie op ondernemen.

Tevens legt onze gymleerkracht aan het begin van elk schooljaar aan alle leerlingen uit wie de twee vertrouwenspersonen zijn en hij toont de brievenbussen waar (anoniem) onderwerpen in gemeld kunnen worden. Dit kunnen briefjes zijn met een melding dat er in de klas langdurig iets onprettigs speelt, dat het contact met een leerkracht steeds naar verloopt, of dat er thuis iets gaande is waar het kind last van heeft.

Tot slot heeft onze directrice haar kamerdeur altijd open staan en soms gaan leerlingen vanzelf naar haar toe als ze ergens mee zitten. Dit kan zijn over de overblijf, over een leerkracht of over leerlingen onderling. Onze leerlingen mogen altijd langs komen en iets melden. Vervolgens zal de directrice de betrokken personen bij elkaar brengen en er voor zorgen dat het ongenoegen op een productieve manier wordt uitgepraat. De directrice valt in alle klassen regelmatig een uur of driekwartier in, daarom kennen de leerlingen haar en is de drempel om naar de directeur te stappen hopelijk niet zo hoog.

Deskundigheidsbevordering

de gymleerkracht volgt momenteel de KWINK-training en de opleiding 'trauma-sensitief lesgeven'. Onze andere gedragsexpert en tevens vertrouwenspersoon voor leerlingen en ouders heeft eveneens de KWINK-training gevolgd. In maart zullen beide vertrouwenspersonen een driedaagse cursus volgen over het praten met getraumatiseerde kinderen.

Een andere leerkracht wil de opleiding tot kindercoach gaan volgen. School denkt hier in mee en faciliteert in PDI uren. De leerkracht van groep 6 was in 2025/2026 betrokken bij een Groep op de Rails project, omdat haar groep dat op dat moment nodig had. Door daar als leerkracht bij te zijn, heeft zij kennis vergaard in hoe ongewenst groepsgedrag teruggedraaid kan worden. Ook dit jaar past ze de Groep op de Rails technieken en -taal toe, om haar huidige groep al vanaf het begin van het schooljaar prettig en ontspannen neer te zetten. Haar kennis en expertise wordt met collega's gedeeld als zij daar behoefte aan hebben.

Onze onderbouwcoördinator volgt dit schooljaar een cursus TPRS. Dat is een speelse, verhalende manier om NT2 leerlingen in korte tijd de Nederlandse taal aan te leren. Als onderbouwteamleden deze TPRS techniek onder de knie hebben, kunnen ze niet-Nederlandssprekende kleuters veel sneller laten meedraaien in de taal die in het klaslokaal gesproken wordt. Dit helpt deze leerlingen sneller uit hun taal-isolement, wat hun welbevinden en veiligheidsgevoel zeker ten goede komt.

Signaleren

Signaleren

Signaleren

Elk jaar nemen we als team onze kwaliteitskaarten weer door. Zo ook de kwaliteitskaarten rondom sociaal gedrag. Onze twee vertrouwenspersonen bespreken jaarlijks met het team welke signalen leerlingen kunnen geven als het niet goed met ze gaat. Dit kan plotseling grensoverschrijdend gedrag zijn, maar ook buikpijn of terugtrekgedrag. Of veelvuldig ziek this zijn.

Het signaleren van onveiligheidsgevoelens nemen we als team serieus en we worden er jaarlijks weer een beetje beter in, omdat de expertise in ons team groeiende is.

Onze aandachtsfunctionaris IB/KC neemt jaarlijks de stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling met het hele team door. Zij legt uit wat je doet als je een niet-pluis gevoel hebt in je onderbuik rondom een kind. Loop er niet mee rond, maar stap op de IB/KC-er af en deel je zorgen.

Ouders worden ook uitgenodigd als er een niet-pluisgevoel is. In de meeste gevallen kunnen zij een belangrijke bron van achtergrondinformatie zijn. In sommige gevallen zijn ouders juist de bron van de onveiligheid. Dan moet er met de ouders duidelijk besproken worden wat er aan de hand is (meestal met directie erbij). En als dat neigt naar kindermishandeling/huiselijk geweld, dan moeten wij -met medeweten van de ouders- een melding bij Veilig Thuis doen.

Handelen

Acuut

is een onveiligheidssituatie rondom een individu of een klein groepje acuut, dan wordt op de Da Costaschool altijd de IB/KC-er ingeschakeld en/of directie. De leerkracht moet door kunnen gaan met de lessen aan de groep, de acute situatie wordt dan overgenomen door de ambulante medewerkers. Als het een kind of een

ouder betreft, dan worden die in een rustige kamer geplaatst zodat school door kan draaien.

IB/KC en directie overleggen met elkaar wat er gebeuren moet. Soms wordt de Communitydirecteur van SCOH of de contactpersoon Onderwijs van SCOH ingeschakeld voor advies. Zijn de ouders van een betrokken leerling nog niet op de hoogte, dan worden die gebeld. Van alles wat met de leerling en/of ouders besproken wordt, wordt verslag getypt in Parnassys.

De protocollen van school en van SCOH worden geraadpleegd, om te kijken hoe we het beste met deze specifieke acute situatie om kunnen gaan. Zo nodig worden de protocollen achteraf met leerwinst uit deze acute situatie uitgebreid. Belangrijk is de gemoederen rustig houden en slechts actie ondernemen op basis van verstand.

In sommige gevallen wordt de jurist van SCOH ingeschakeld, als de situatie uiterst complex is. De ouders kunnen contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon van SCOH en winnen soms ook juridisch advies in. Belangrijk is om de calamiteit met meerdere personen rustig te beschouwen en gezamenlijk te zoeken naar een oplossing die het individu, de groep en de school ten goede komt.

School buigt mee en denkt mee, voor zo ver dat mogelijk is en wenselijk. Toch zullen er soms grenzen gesteld moeten worden, omdat meebuigen dan niet meer in het voordeel is van onze teamleden of van de rest van de groep. Deze afweging wordt niet door een persoon genomen, maar in overleg met betrokkenen uit meerdere geledingen.

Acute calamiteiten voelen vaak extreem explosief op het moment, maar een paar dagen later is de hitte er vaak weer vanaf. Rust bewaren en het hoofd koel houden is een belangrijke manier om problemen weer behapbaar te maken. Deze strategie volgen we op de Da Costaschool graag, omdat heftige emoties geen goede raadgevers zijn. Na time-outs en afkoelperiodes is het vaak weer prima mogelijk om samen met elkaar door een deur te gaan.

Is de acute situatie groter, denk aan een instorting van een deel van het gebouw, een terroristische aanslag of een gijzeling, dan wordt het gebouw zo snel mogelijk geëvacueerd. De schoolleiding neemt zo snel mogelijk contact op met SCOH voor advies en met de politie en/of brandweer voor hulp. De ouders worden via Social Schools op de hoogte gebracht van de acute situatie en gevraagd kun kind/kinderen snel te komen ophalen. In overleg met SCOH worden de vervolgstappen bepaald om de rampsituatie te deescaleren.

Nazorg

Betrof de acute situatie een individu of een klein groepje kinderen/ouders, dan zal de directeur samen met IB/KC-er nagesprekken voeren met de directe betrokkenen. Zo nodig is een vertegenwoordiger van SCOH daar ook bij. Het doel van deze gesprekken is de situatie weer te normaliseren en het gevoel van veiligheid te herstellen.

Mochten overige kinderen of medewerkers geschrokken zijn van wat ze gezien/ervaren hebben, dan zijn herstel- en nazorggesprekken met hen ook belangrijk. Directie, IB/KC en leerkrachten ruimen hier tijd voor in. Indien nodig kunnen mensen ook doorverwezen worden naar Slachtofferhulp voor geestelijke bijstand.

Betrof de acute situatie iets zeer ernstigs op schoolniveau, dan kan de Da Costaschool besluiten een tot enkele dagen dicht te gaan om zich te hergroeperen. Eerst zal het team onderling hun gevoelens moeten kunnen

uiten, hun veiligheidsgevoel restaureren en op een lijn komen met hoe er met de leerlingen omgegaan zal worden wanneer school weer open gaat. Ook dit doen we in nauw contact met SCOH en we winnen in deze fase advies in bij externe experts op dit gebied. Zo nodig bepalen we samen met politie/brandweer e.o. of de situatie veilig genoeg is om weer open te gaan.

Bij heropening geven we de leerlingen uiteraard de ruimte om hun gevoel en emoties te ventileren. Ook voor ouders creëren we zo'n setting. Want ook zij moeten weer geloof en vertrouwen kunnen krijgen in de school als veilige plek voor hun kind.

Deescalatie van emoties en nazorg na een 'ramp' zijn items voor de langere termijn. De nasleep van iets zeer heftigs is niet in een paar weken opgelost. Iedereen moet bereid zijn om in gezamenlijkheid langdurig en met geduld te werken aan veiligheidsherstel. Ook hierbij geldt dat hoe sterker de driehoek ouder, school, kind al staat, hoe beter het gemeenschappelijk rouwproces verloopt.

Indien er ongewenst beeldmateriaal wordt verspreid, zullen we dit aangeven bij de politie. Onze ICT-er neemt contact op met SCOH om uit te zoeken of en hoe de beelden van internet te halen zijn.

Evalueren

Evalueren

Na een incident is het belangrijk om terug te kijken op het proces. Directie en IB/KC evalueren het incident met de rest van het MT. We bepalen in dit overleg of we ons beleid moeten aanscherpen of veranderen. De relevante kwaliteitskaarten en protocollen worden erbij genomen en wijzigingsvoorstellen worden daarin genoteerd.

Op een volgend teammoment worden deze wijzigingen met het team besproken en zo nodig gefinetuned. Als de meerderheid van het team achter de wijziging staat, wordt de kwaliteitskaart of het protocol aangepast en definitief gemaakt. Vanaf dat moment gaat de aangepaste kwaliteitskaart of protocol weer mee in de gebruikelijke herhalingscyclus die we hanteren. Dit is om de inhoud van onze afspraken bij alle teamleden levend te houden.

Bij de eerstvolgende veiligheidsmonitorrunde onder leerlingen, ouders en leerlingen zal waarschijnlijk naar boven komen dat het algehele veiligheidsgevoel een knauw gekregen heeft. Als de daling opvallend is, moeten we daar actie op nemen.

Dit kan zijn d.m.v. bijvoorbeeld het opzetten van een 'werkgroep veiligheidsherstel' met daarin teamleden en ouders gezamenlijk. Of we bevragen ouders van de OR en de MR wat zij denken dat nodig is voor herstel. We kijken op dat moment goed naar de situatie en doen met elkaar wat nodig is.

Samenwerken

Samenwerken

Op de Da Costaschool heerst gelukkig een fijne, prettige basisschoolsfeer en samenwerking met politie en jeugdhulp is tot op heden niet of nauwelijks nodig geweest. Toch is het belangrijk om te weten bij wie je terecht kan als er wel iets geweldadigs op het schoolterrein gebeurt.

Daartoe heeft de directeur al persoonlijk kennis gemaakt met de wijkagent en met medewerkers van gemeente Scheveningen (rondom verkeersveiligheid). En onze IB/KC-er kent haar weg al naar jeugdhulpinstanties rondom onze school.

Via wijkbijeenkomsten van SPPOH worden de hulpnetwerken in Duinoord/Scheveningen efficiënter gemaakt en verstevigd. Hier doen wij graag aan mee. Meerdere keren per jaar bezoekt onze IB/KC-er deze netwerkbijeenkomsten. Directie sluit daar 2x per jaar bij aan.

Ook is SCOH in 2026/2027 begonnen met haar zevenendertig scholen klusteren in community's van scholen die geografisch bij elkaar in de buurt liggen. Dit werken in community's werpt nu al haar vruchten af. Kennisdeling, netwerkdeling en elkaar makkelijker vinden is een grote plus aan deze manier van werken. Even bellen met een school in de buurt die iets vergelijkbaars heeft meegemaakt, voorkomt dat iedere school telkens het eigen wiel uit moet vinden. In de tweemaandelijks community bijeenkomsten delen de directeuren ervaringen en expertise met elkaar. Iets wat ons efficiënte en doeltreffende handelen ten goede komt.

